

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült a 1907/2006/EK rendeletnek megfelelően

1. Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

A készítmény neve: **RIMON 10 EC**

A hatóanyag neve: novaluron

Kémiai neve: 1-[3-klór-4-(1,1,2-trifluor-2-trifluor-metoxietoxi)fenil]- 3-(2,6-difluorbenzoil)urea

Összegképlet: $C_{17}H_9NClF_8N_2O_4$

Felhasználása: Rovarölő szer

Gyártó cég neve: **Makhteshim Chemical Works Ltd.**

Cím: PO Box 60, Beer Sheva 84100, Izrael

Vészhelyzeti telefon: 972-3-6106666, azonosítószám: 36789 (Makhteshim)

Fax: 972-8-6296848

Forgalmazó cég neve: **Makhteshim Agan Hungary Zrt.**

Cím: 1037 Budapest, Montevideo utca 6.

Telefon: (1) 439-2000

Fax: (1) 439-2009

Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ) (1) 476-6464, 06 (80) 201-199

2. A veszélyek azonosítása

A gyártó, a vonatkozó uniós szabályozás (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a készítmény veszélyes.

Xi

Irritatív

N

Környezeti veszély

EK-veszélyjelek: Xi Irritatív, N Környezeti veszély**A készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:**

R 36 Szemizgató hatású

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

R 50/53 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat

Egészségkárosító veszély: Irritálja a szemet. Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet), azonban a készítmény 0,1%-os desztillált vizes oldata — ez a készítmény szabadföldi használatokor alkalmazott koncentrációval megegyező — bőrrel érintkezve nem okoz túlérzékenységet.**Környezetkárosító veszély:** Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat**Egyéb információ:** A termék besorolása toxikológiai vizsgálatok eredményei alapján történt.

3. Összetétel/tájékoztató az alkotórészekről

Komponens	Koncentráció	Veszélyjel, R mondatok
Novaluron CAS-szám: 116714-46-6	10%	*
N-metil-2-pirrolidon CAS-szám: 872-50-4 EU szám: 212-828-1 Index- szám:606-021-00-7	kb 45%	Xi, R 36/38
Foszfát-észter emulzióképző	16,5%	Xi, R 36/38

* Nem szerepel a 67/548/EGK direktíva és módosításainak 1. számú mellékleteiben, valamint a *Veszélyes anyagok összesített és felújított magyarországi jegyzékében* és a kiegészítő jegyzékeiben.

Más veszélyes összetevő jelenlétét a gyártó nem jelzi. Az egyéb komponensek nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A veszélyjel és az R-mondatok a tiszta komponensekre vonatkoznak, a készítmény veszélyesség szerinti besorolását a 2. és a 15. pont adja meg. Az R-mondatok teljes szövegét lásd a 16. pontban.

4. Elsősegélynyújtási intézkedések

Általános tudnivalók: A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni, és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani. Öntudatlan, vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni, vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Célszerű felvenni a kapcsolatot az Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálatl.

Telefon: (1) 476-6464 vagy 06 (80) 201-199

Belégzés esetén: A sérültet friss levegőre kell vinni. Panaszok esetén forduljunk orvoshoz.

Lenyelés esetén: Ne hánytassunk. A szájüreget alaposan öblítsük ki vízzel. Öntudatlan sérültnek szájon át ne adjuk semmit. Bárminemű panasz esetén forduljunk orvoshoz.

Bőrrejutás esetén: Az elszennyeződött ruházat levétele után a bőrt azonnal meleg folyóvízzel le kell öblíteni, és szappannal lemosni. Panaszok esetén menjünk orvoshoz.

Szembejutás esetén: Legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjszélek széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Konzultáljunk szemorvossal.

Megjegyzés az orvosnak: Nincs specifikus ellenszer. A tünetek alapján kezeljen, és alkalmazzon támogató/kiegészítő terápiát. Lenyelés esetén alkalmazzon gyomormosást, és kezeljen aktív szénnel.

5. Tűzvédelmi intézkedések

Megfelelő oltóanyag: kis tűz esetén: oltópor, szén-dioxid
nagy tűz esetén: oltóhab, vízpermet, vízsugár

Az oltást védett területről végezzük. A szennyezett tűzoltóvizet külön gyűjtjük össze, és a hatósági előírásoknak megfelelően kell ártalmatlanítani.

Veszélyes égéstermékek: szén-monoxid, szén-dioxid, nitrogén-oxidok, kloridok, fluoridok

A tűz esetén használatos védőeszközök: megfelelő védőruha és a környezet levegőjétől független légzőkészülék

6. Intézkedések véletlenszerű kibocsátás esetén

Személyekre vonatkozó óvintézkedések: megfelelő védelem szükséges, lásd. 8. pont

Kiömlés esetén: Kis mennyiségű kiömlött terméket folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok) kell befedni, a környezet elszennyeződésének elkerülése végett jól el kell különíteni.

Nagy mennyiség kiömlése esetén amennyit csak lehetséges folyadékként gyűjtünk össze; árkoljuk körbe a kiömlött mennyiséget jól felszívó, inert, nem áteresztő anyaggal, mint pl. homok, agyag. A kiömlött anyagot ne engedjük a csatornába.

Az összegyűjtött anyagokat megfelelő edényzetben kell tárolni, és megsemmisítésre küldeni.

Környezetvédelmi óvintézkedések: A készítményt és tárolóedényzetét veszélyes hulladékként kell kezelni, és a helyi előírásoknak megfelelően kell megsemmisítésre küldeni. A kiömlött anyagot a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos! Ha a készítmény a felszíni vizekbe kerül, értesítsük az illetékes hatóságot. Ha a termék elszennyezte a talajt, az elszennyeződött réteget ki kell ásni.

7. Kezelés és tárolás

Kezelés: Körültekintő munkával el kell kerülni a készítmény gőzének/permetének belégzését, szembejutását és bőrrel történő érintkezését, lásd a 8. pont.

Tárolás: A készítmény gyermekek kezébe nem kerülhet. A készítményt száraz, jól szellőztetett, hűvös helyen, eredeti, bontatlan csomagolásban, jól lezárva, élelmiszerektől, élvezeti cikkektől, takarmánytól elkülönítve kell tárolni.

8. Az expozíció korlátozása és ellenőrzése/személyi védőfelszerelések

A dolgozókkal meg kell ismertetni a készítmény felhasználásának munkaegészségügyi előírásait, fel kell hívni a figyelmüket arra, hogy a készítmény irritálhat, szenzibilizálhat.

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- A megfelelő szellőzésről gondoskodni kell.
- Biztosítani kell a szemmosó-készüléket és a vészzuhanyt.

Higiéniai intézkedések:

- A munka során használt ruházat mosása külön történjen.
- Munka közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka befejezése után alapos kézmosás szükséges.

Személyi védőfelszerelések:

- A készítmény kijuttatása, permetezése során légzésvédelem szükséges.
- Megfelelő védőszemüveg vagy védőálarc szükséges.
- Megfelelő védőruha és kémiai anyagoknak ellenálló védőlábbeli szükséges.
- Védőkesztyű használata szükséges.

Foglalkozási expozíciós határérték: N-metil-2-pirrolidon: MAK: 20 ppm; 80 mg/m³

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Halmazállapot:	folyadék
Szín:	világos sárga
Szag:	termékre jellemző, gyenge
Sűrűség:	1,07 g/cm ³
Móltömeg (novaluron):	492,77 g/mol
Olvadáspont (novaluron):	176,5-178 °C (tiszta anyag)
Gőznyomás (novaluron):	1,6 x 10 ⁵ Pa (25 °C-on, tiszta anyag)
Oldhatóság vízben:	emulzió képezhető
	3 µg/liter novaluron 20 °C-on
Lobbanáspont:	> 102 °C (zárt csészés módszer)
log P _{oktanol/víz} (novaluron):	4,3

10. Stabilitás és reakciókészség

Stabilitás: normál körülmények között stabil

Elkerülendő anyagok: erős savak, erős bázisok

Elkerülendő körülmények: napfény, nyílt láng, hőforrás

Veszélyes polimerizáció: nem ismert

Veszélyes bomlástermékek: termikus bomlás során szén-monoxid, szén-dioxid, nitrogén-oxidok, kloridok, fluoridok keletkeznek

11. Toxikológiai információk

orális: LD₅₀ (patkány): > 5000 mg/ttkg

dermális: LD₅₀ (patkány): > 2000 mg/ttkg

inhalációs: LC₅₀ (patkány): > 5,15 mg/liter/4 óra (a technikai novaluronra vonatkozó adat)

Bőrirritáció: gyengén irritál (nyúl)

Szemirritáció: irritál (nyúl)
Szenzibilizáció: túlérzékenységet okoz (tengeri malac)
De a készítmény 0,1%-os desztillált vizes oldata — ez a készítmény szabadföldi használatokor alkalmazott koncentrációval azonos — bőrrel érintkezve nem okoz túlérzékenységet.
Rákkeltő hatás: nem rákkeltő
Mutagenitás: nem genotoxikus
Reprodukciós toxicitás: nem teratogén állatkísérletekben

12. Ökológiai információk

Hal: szivárványos pisztráng: LC₅₀ (96 óra): 62,4 mg/l
Daphnia magna: EC₅₀ (48 óra): 4,22 µg/l, NOEC (48 óra): 1,25 µg/l
Alga: EbC₅₀ (72 óra): 33,5 mg/l, ErC₅₀ (72 óra): 87,2 mg/l
LD₅₀ madarak: > 2000 mg/ttkg
Stabilitás/lebonthatóság a talajban: t_{1/2} novaluron: 68 – 76 nap

13. Ártalmatlanítási útmutató

A készítmény maradványainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján: EWC-kód: 02 01 08 veszélyes anyagokat tartalmazó, mezőgazdasági vegyi hulladékok
Ne juttassuk a készítményt és maradványait a lefolyórendszerbe. A készítmény maradványait megfelelő tárolóedényben kell tárolni.
A veszélyes növényvédő szer göngyölegek kezelésére vonatkozó felhasználói kötelezettségek betartása mellett a hulladékbegyűjtést és hulladékkezelést a CSEBER Kht.-n keresztül intézzük.

14. Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint jelölésköteles.

Közúti/vasúti szállítás ADR/RID:

- ADR osztály és sorszám: 9
- Veszélyt jelölő szám: 90
- UN-szám (azonosítószám): 3082
- Csomagolási csoport: III
- Veszélyességi bárca: 9 (Különféle veszélyes anyagok és tárgyak)

Az áru megjelölése: környezetre veszélyes, folyékony, m.n.n. (10% novaluron)

15. Szabályozási információk

A gyártó, a vonatkozó uniós szabályzás (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a készítmény veszélyes.

Címkézés:

EK-veszélyjelek: Xi Irritatív, N Környezeti veszély

A veszélyt meghatározó komponensek: 10% novaluron, 45% N-metil-2-pirrolidon, 16,5% foszfát-észter

A veszélyes készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R mondatok:

- R 36 Szemizgató hatású
R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)
R 50/53 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat

A készítmény biztonságos használatára utaló S mondatok:

- S 2 Gyermek kezebe nem kerülhet

- S 13 Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol tartandó
S 20/21 A használat közben enni, inni és dohányozni nem szabad
S 24 A bőrrel való érintkezés kerülendő
S 26 Ha szembe jut, bő vízzel azonnal ki kell mosni és orvoshoz kell fordulni
S 37 Megfelelő védőkesztyűt kell viselni
S 61 Kerülni kell az anyag környezetbe jutását. Speciális adatokat kell kérni/Biztonsági adatlap

16. Egyéb információk

A biztonsági adatlap a termék szállított állapotára vonatkozik.

Az adatlap csak a biztonságos használat, a megsemmisítés, a tárolás, a szállítás, stb. szempontjából jellemzi a terméket, és nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

Az adatlapban foglalt információk, adatok ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük. Az adatlap nem képezi semmilyen jogi kötelezettség vagy felelősségvállalás alapját a bármilyen körülmények között történő használatból vagy a helytelen használatból adódó következményekért. A gyártó/forgalmazó nem vállal felelősséget olyan személyi sérülésekért vagy anyagi károkért, amelyeket a készítmény okoz a vevőknek, felhasználóknak vagy harmadik személynek, mivel a termék használatára nincs befolyással.

A biztonsági adatlap csak ezen termékre vonatkozik, ha a terméket más készítmény komponenseként használják, az adatlapban közölt információk nem alkalmazhatóak.

A biztonsági adatlap 3. pontjában szereplő R-mondatok:

R 36/38 Szem- és bőrizgató hatású

A biztonsági adatlap a gyártó R-9075.DPD. számú, (készült: 2/2/2005) adatlapja felhasználásával került kidolgozásra.

Vonatkozó magyar törvények és rendeletek:

Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.

Kémiai biztonság: a 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 38/2008 (X.3.) EüM rendelet, az 52/2007. (XI.30.) EüM, a 26/2007. (VI.7.) EüM, a 33/2004. (IV.26.) EszCsM, a 30/2003. (V.21.) EüM rendeletek a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról; az 58/2007. (XII.22.) EüM–SZMM együttes rendelete a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM–SZCSM együttes rendelet módosításáról.

Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól.

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról;
a 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.

Készült, 2008. december 12.